

*Одобен на ПС координиращ
обучението по специалност
“Логопедия” на 13.03.2023 г*

К О Н С П Е К Т

за държавен изпит на студентите
от специалност „Логопедия” ОКС „Бакалавър”

Първа част: Теория на логопедията

1. Логопедията като наука – предмет, обект, цел и задачи. Принципи и методи на логопедията. Съвременни аспекти в развитието на логопедичната наука.
2. Език, говор и реч – определение. Характеристика на формите на речта (устна и писмена). Анализ на основни понятия в логопедията.
3. Класификации на комуникативните нарушения в логопедията – сравнителен анализ (клинико-педагогическата и лингвистично-поведенческата).
4. Етиология на комуникативните нарушения. Групи фактори: биологични, функционални и социално-психологически (характеристика).
5. Йерархичен модел на вербалната комуникация. Характеристика на равнищата на произвеждане и възприемане на речеви съобщения (норма и патология).
6. Артикуляционни нарушения на развитието. Онтогенеза на артикулацията. Етиология на артикуляционните нарушения в детска възраст – групи причини (биомеханични и функционални). Форми и симптоматика на специфичните артикуляционни нарушения.
7. Вродени цепки на устните и/или небцето – етиология и форми. Прояви на вербалните и невербални дефицити при деца с вродени цепки на устните и/или небцето.

8. Гласови нарушения – етиология, форми и симптоматика. Етапи в развитието на детския глас. Специфика на развитийните и придобити нарушения на гласа.
9. Дизартрия на развитието – определение, етиология и класификация. Характеристика на вербалните и невербалните симптоми при детска дизартрия. Характеристика на дизартричните прояви при деца с детска церебрална пареза.
10. Диагностика и терапия при дизартрия на развитието. Критерии за диференциална диагноза с другите форми на говорна и езикова патология /специфични артикулационни нарушения, специфични езикови нарушения и говорна диспраксия/. Съдържание на невропсихологичната диагностика.
11. Придобита дизартрия и дисфагия – определение, етиология и класификация. Характеристика на симптомите при отделните форми на дизартрия.
12. Езикови нарушения на развитието – определение, етиология. Трактовка на детските езикови нарушения според медицинския и лингвистично-поведенческият модел. Форми на езикови нарушения на развитието (вербална и невербална).
13. Придобити езикови нарушения - определение, етиология и класификация на моторните форми на афазия. Характеристика на вербалните и невербални симптоми при отделните форми.
14. Прозодични нарушения на речта – нарушения на речевия темп. Определение, етиология и патофизиологичен механизъм на формите. Диагностични критерии за разграничаване от други форми на прозодична патология.
15. Нарушение на речевата плавност – определение, етиология на заекването. Класификации на заекването и симптоматика на основните форми. Заекване и запъване.

16. Концепцията “Специфични нарушения на ученето” в съвременната логопедия. Историческо развитие на проблема и теоретични модели при анализа на трудностите в усвояване на писмения език.
17. Специфични нарушения на четенето (дислексия) – определение и етиология. Психологически механизми и етапи на четенето. Фактори за тяхната проява. Класификация на специфичните нарушения на четенето и характеристика на формите.
18. Специфични нарушения на писането (дисграфия) – определение и етиология. Психологически механизми и етапи на писането. Класификация на специфичните нарушения на писането и характеристика на формите.

Втора част: Диагностика и терапия

19. Изследване на невербалните и вербалните форми на мислене при деца с комуникативни нарушения. Диференциално-диагностични критерии за разграничаване на децата със специфични езикови нарушения от случаите на интелектуална недостатъчност.
20. Методи за изследване на перцептивните и паметовите процеси при деца с комуникативни нарушения. Методи за изследване на вниманието.
21. Алгоритъм за диагностика на компонентите на импресивната реч. Етапи и процедури.
22. Алгоритъм за диагностика на компонентите на експресивната реч. Етапи и процедури.
23. Диагностика и логопедична терапия при артикулационни нарушения на развитието. Съдържание на диагностичната процедура. Етапи и съдържание на логопедичната терапия при различни форми на артикулационна патология.

24. Логопедична диагностика и терапия при гласова патология. Съдържание на диагностичната процедура. Етапи на логопедичната терапия при афония и дисфония.
25. Логопедична диагностика и терапия при нарушения на гласа (ринофония). Съдържание на диагностичната процедура. Етапи на логопедичната терапия.
26. Логопедична терапия при дизартрични нарушения в детска възраст. Етапи и съдържание на терапията.
27. Характеристика на говорните и психичните нарушения при синдром на Паркинсон и насоки на логопедична терапия.
28. Логопедична диагностика и терапия при нарушения в развитието на експресивния език. Съдържание на диагностичната процедура и диференциална диагностика от други езиково-говорни нарушения. Етапи и съдържание на логопедична терапия.
29. Логопедична диагностика и терапия при нарушения в развитието на импресивния език. Съдържание на диагностичната процедура и диференциална диагностика от други езиково-говорни нарушения. Етапи и съдържание на логопедична терапия.
30. Схема на невропсихологична диагностика при болни с афазия. Съдържание и насоки на логопедичната терапия при моторни форми на афазия.
31. Схема на невропсихологична диагностика при болни с афазия. Съдържание и насоки на логопедичната терапия при сензорни форми на афазия.
32. Логопедична диагностика и терапия при прозодични нарушения. Схема на изследване на речевите функции. Съдържание и специфика на логопедичната терапия при брадилалия и тахилалия.

33. Логопедична диагностика и терапия при деца със заекване от неврозоподобен тип. Оценка на вербалните и невербалните симптоми. Съдържание и методи на терапия.
34. Логопедична диагностика и терапия при деца със заекване от невротичен тип. Оценка на вербалните и невербалните симптоми. Съдържание и методи на терапия.
35. Логопедична терапия на заекване при възрастни. Оценка на вербалните и невербалните симптоми. Специфика на основните методи за логопедична терапия.
36. Модел на диагностично обследване и логопедична терапия при специфични нарушения на четенето (дислексия). Етапи и съдържание на терапевтичния процес.
37. Модел на диагностично обследване и логопедична терапия при специфични нарушения на писането (дисграфия). Етапи и съдържание на терапевтичния процес.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Василева, Н. Исторически преглед на проблема за нарушенията в детското езиково развитие. Сп. Специална педагогика, декември, 2008.
2. Василева, Н., Ст. Велева-Горанова, Хр.Недев „Възстановяване след инсулт“, изд.ИК Булхерба, 2018 г., 168 стр.
3. Василева, Н. Детска невропсихологията, Издателство УИ "Св. Климент Охридски", 2018 г.
4. Георгиева, Д. Нарушения на плавността на речта. С., 2000.
5. Георгиева, Д. Гласови нарушения. Второ допълнено и преработено издание. България: Максимус, 2012
6. Георгиева, Д.,Практика базирана на доказателства в езиково-говорна патология /диагностика и терапия на заекване/, изд. Смилков, Благоевград, 2020.
7. Жеков, Ж., Термини и понятия в специалната педагогика, ШУ „Еп. К. Преславски”. Шумен. 2011.
8. Карагъзов, И., Жеков. Ж. Основни проблеми на логопедията. ШУ „Еп. К. Преславски”. Шумен. 2011.
9. Логопедия, под ред. Л. С. Волковой. М., 1998.

10. Мавлов, Л., Фундаментална неврология. С. , 2000.
11. Матанова, В. Дислексия. С., 2002.
12. Матанова, В., Детска невропсихология, Изд. Стено,2016.
13. Милие, Д. Основи на логопедията. ЮЗУ „Неофит Рилски“ - Благоевград, 2011.
14. Милие, Д. Логопедия, част 2, Логопедична теория и практика на възстановителното обучение при афазии . ЮЗУ „Неофит Рилски“ - Благоевград, 2011.
15. Пенчева, С., Когнитивна невропсихология., Веда Словена, 2000.
16. Райчев, Р., М. Райчева, М. Рашева, В. Матанова, К. Стоянова, И. Райчев, Невропсихология. Том 2. Детска невропсихология, Изд. Артик, София, 2001.
17. Тодорова, Е., Артикулационни нарушения. Ръководство за терапия, Издателство Нов Български Университет, 2018 г. 364 стр.
18. Тодорова, Е., Дислексия – специфични нарушения на способността за учене, Издателство, Нов български университет, 2016 г.
19. Тодорова, Е. Дислексия. НБУ, 2009.
20. Ценова, Ц. Основи на логопедията. СУ, 2012.
21. Ценова, Ц. Логопедия. Описание, диагностика и терапия на комуникативните нарушения. С., 2009.
22. Ценова, Ц., Логопедия, описание, диагностика и терапия на комуникативните нарушения, Издателство: Св.Климент Охридски, 2019 г., 464 стр.
23. Ценова, Ц., Говорна терапия + приложение, Издателство: Св.Климент Охридски, 2019 г., 308 стр.
24. Ценова, Ц., Логоритмична терапия, Издателство: Св.Климент Охридски, 2014 г., 192 стр.
25. Щерева, Д., Теория и методика на говорната техника, Издателство:.Веда Словена – ЖГ, 2018 г., 108 стр.
26. Щерева, К., Четенето и свързани фактори , Издател ГЛОССА ТЕРАПИИ, 2018 г.
27. Berninger, V., Beverly, J. Teaching students with dyslexia and dysgraphia: lessons from teaching and science, 2009.
28. How children learn to read. Ed. By Pugh, K., McCardle, P., 2009.
29. Sagmiller, G., Dooley K. Information package on dyslexia and learning disabilities, 2011.